

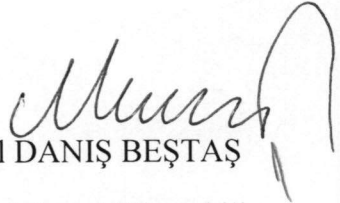

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 6805
Tarih : 23.02.2018

10/2611

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde meydana gelen yıkım ve tahribatın ardından yürütülen kentsel dönüşüm politikaları neticesinde evlerinden edilen yurttaşların yaşadıkları sorunların irdelenmesi ve gerekli önlemlerin tespiti amacıyla Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereği, Meclis araştırması açılmasını arz ederim. 23.02.2018

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Adana Milletvekili

Diyarbakır'ın Sur ilçesi tarihi çok eskilere dayanan bir yerleşim yeri olup aynı zamanda bu alan çevreleyen Diyarbakır Surları UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası listesine de alınmış nadir Türkiye'deki nadir alanlardan birisidir. Ancak bu tarihsel miras büyük bir yıkım ve talana söz konusu olmuştur. Geldiğimiz aşamada bu tarihsel dokudan geriye hiçbir şey kalmazken TOKİ tarafından yapılan apartmanlarla tüm özelliğini yitirmiştir.

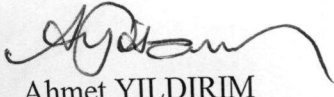
Kuşkusuz Sur'un bu trajik durumu: Türkiye'nin pek çok noktasında yurttaşların, hâlihazırda kentsel dönüşüm politikaları adı altında her yerin aynılaştığı, aynı mimari tarzının hâkim olduğu, estetikten yoksun yeni yaşam alanlarına mahkûmiyetinin belki de en belirgin örneklerinden birisini teşkil etmektedir. Ancak diğer yandan böylesi tarihsel bir mirasın fütursuzca yok edilmesinin vicdanlarda yarattığı yıkımın yanı sıra Sur halkının evsiz barksız bırakılmış olması da trajedinin bir diğer boyutudur. Bu konuda hazırlanan çeşitli raporlar ve Sur halkının haberlere de pek çok kez yansıyan ifadelerine göre; Sur'da yerinden edilen ailelerin eğitimden, sağlığa, barınmadan mülkiyet hakkına kadar birçok sorunu mevcuttur. Esasen Sur halkının en temel yaşamsal haklarına tekabül eden bu olumsuz durumun sessizlikle geçirilmeye çalışılmasının ardında yatan bir diğer neden de mevcut ekonomik kriz ve geçim

kaygısıdır. Yani geçim sıkıntısının ulaştığı boyut; Sur halkının eğitim, sağlık, barınma gibi en temel hakları dahi görünmez kılabilmektedir.

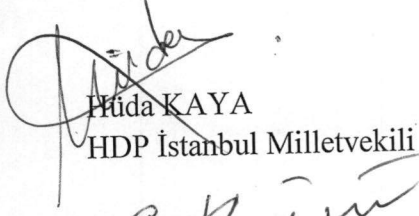
Kamuoyu ile paylaşılan raporlardan anlaşıldığı üzere Sur'lu ailelerin %88'i yerlerinden edildiği halde bir anlaşmaya varamamış ve barınma ile mülkiyet haklarından taviz vermişlerdir. Sur'da 279 aile konut mülkiyeti sahibi iken gelinen aşamada bu sayı 74 olmuştur. Daha evvel konut mülkiyetine sahip olan aileler şu an kirada yaşamak durumunda kalmıştır. Daha evvel evi ya da arsası olanlara düşük miktarda ödemeler önerilmekte bunun karşılığında ise ciddi rakamlara borçlanarak Toki'nin yaptığı evlerin mülkiyetini edinebilmeleri bir seçenek olarak sunulmaktadır. Oysa Sur halkı işsizlik ve ciddi manada ekonomik sıkıntılar içerisinde. Valilik tarafından yoksul ailelere ödenmesi planlanan ancak o da her kezinde düzenli ödenmeyen yardımlarla asgari ihtiyaçlarını karşılayan Surlular için kendi evinin yerine Toki evlerinden birisini edinmesi yönündeki tekliflerin ne denli abes olduğu ise çok açıktır.

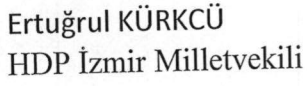
Sur'da yaşanan tek sıkıntı sadece konut mülkiyeti sorunu değildir kuşkusuz. Yaşanan sürecin ardından sokağa çıkma yasakları uygulamasından kaynaklı olarak pek Sur'lu yurttaş sağlık hakkından yararlanamadığı için kronik rahatsızlıklarla cebelleşmekte olup azımsanmayacak bir çoğunluk da engellidir. Yine o süreçte eğitim hakkından yoksun bırakılan çocuklar eğitimlerini yarıda bırakmış olduklarından okula yeniden dönememiş yahut adaptasyon sorunu ile cebelleşmektedir. Sur halkının maruz kaldığı tüm bu olumsuzlukların bir diğer yansıması ise psikolojik ve sosyolojik boyuttur. Örneğin kadınlarda içe kapanma, aşırı stres ve bunun neden olduğu düşüklükler, çocuklar için alta kaçırma ve kekemelik gibi sorunlar da kronik bir hal almıştır.

Açıklamış olduğum hususlar bağlamında Sur'da yaşayan yurttaşların başa çıkmaya çalıştığı sorunların tespiti ile bu sorunlara çözüm üretilmesi ülkenin önemli gündemlerindendir. Zira Sur'daki yıkım ve bunun üzerine üretilen rant çabasının Sur'da yerlerinden edilen yurttaşlar açısından manevi bir yıkım olduğu da kuşku götürmemektedir.

Ahmet YILDIRIM
HDP Muş Milletvekili

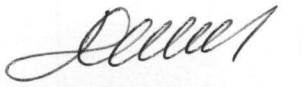

Garo PAYLAN
HDP İstanbul Milletvekili

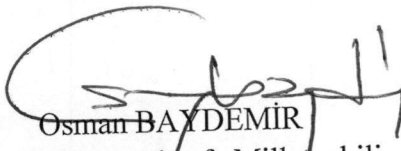

Hüda KAYA
HDP İstanbul Milletvekili

Ertuğrul KÜRKÇÜ
HDP İzmir Milletvekili

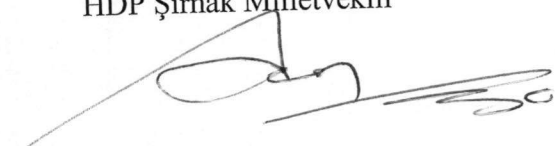

Ayhan BİLGİN
HDP Kars Milletvekili

Erol DORA
HDP Mardin Milletvekili

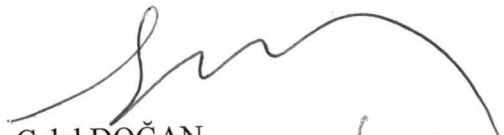

Kadri YILDIRIM
HDP Siirt Milletvekili

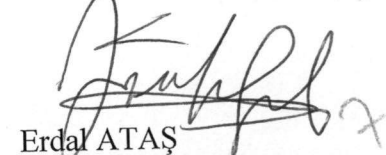

Osman BAYDEMİR
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Leyla BİRLİK
HDP Şırnak Milletvekili

Alican ÖNLÜ
HDP Tunceli Milletvekili

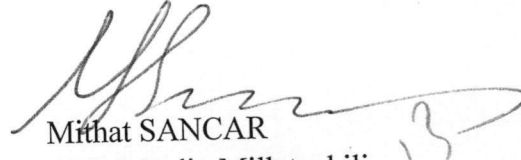

Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

Celal DOĞAN
HDP İstanbul Milletvekili

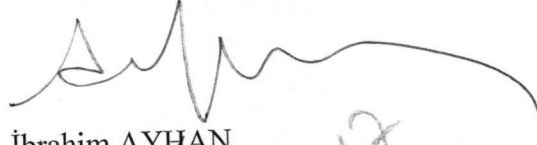

Erdal ATAŞ
HDP İstanbul Milletvekili

Müslüm DOĞAN
HDP İzmir Milletvekili

Ali ATALAN
HDP Mardin Milletvekili

Mithat SANCAR
HDP Mardin Milletvekili

Dilek ÖCALAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

İbrahim AYHAN
HDP Şanlıurfa Milletvekili

Aycan IRMEZ
HDP Şırnak Milletvekili

Lezgin BOTAN
HDP Van Milletvekili